



Paaudžu mācības sociālās iekļautības veicināšanai 2020 (GUTS):

Eiropas projekta GUTS mācību modelis





Paaudžu mācības sociālās iekļautības veicināšanai 2020 (GUTS):

Dipl. Päd. Dieter Zisenis, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Dipl. Päd. Rosemarie Klein, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Prof. Daniela Grignoli, University of Molise
Margherita di Paolo, University of Molise
Prof. Dr. Tinie Kardol, Vrije Universiteit Brussel
Prof. Dr. Liesbeth De Donder, Vrije Universiteit Brussel
Dorien Brosens, Vrije Universiteit Brussel
Dr. Maurice de Greef, Vrije Universiteit Brussel Sanja Cesar
Dipl. Päd. Dieter Zisenis, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Dipl. Päd. Rosemarie Klein, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Sanja Cesar, CESI Center for Education, Counselling and Research
Anamarija Tkalčec, CESI Center for Education, Counselling and Research
Prof. Radu Constantinescu, University of Craiova
PhD Alina Vlăduț, University of Craiova
PhD Avram Sorin, University of Craiova
PhD Titela Vilceanu, University of Craiova
Suzy Mommaerts, CVO Antwerpen
Liesbeth Goossens, CVO Antwerpen
Ilze Buligina, Talakizglitības biedrība
Prof. Biruta Sloka, University of Latvia
Petra Herre, Evangelisches Erwachsenenbildungswerk Nordrhein.



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



Eiropas projekta GUTS mācību modelis

GUTS projekts ir tieši saistīts ar iepriekšējo SMARTE Gruntvig Mācību partnerību un seko SMARTE projekta ietvaros izstrādātajam Senioru mācību modelim.

ES projekta SMARTE ietvaros prezentētais Senioru mācību modelis atšķiras no citiem mācību modeļiem īpaši ar to, ka cilvēki ar atšķirīgu mācību pieredzi un kompetencēm tiek apvienoti mācību grupā, tādējādi visi mācību dalībnieki dod specifisku ieguldījumu mācību procesā un iznākumā.

Runājot metaforiski, lapas no individuāliem “zināšanu un pieredzes kokiem” tiek sajauktas, un jauni “krāsaini koki” var izaugt kā bagātinošs mācību iznākums visiem iesaistītajiem mācību dalībniekiem, kuri kopā attīsta jaunas kompetences un prasmes.

Demogrāfisko izmaiņu dēļ mūsu sabiedrība noveco. Mūsdienās vairāk cilvēku dzīvo vienaatnē, daži jau ir zaudējuši dzīvesbiedrus un norobežojas no sabiedrības aktīvās daļas. Tomēr tam tā nav jābūt. Tieši vecāki cilvēki var turpināt būt aktīvi pēc pensionēšanās un piedalīties sabiedriskajā dzīvē, orientēties uz kultūru, sniegt ieguldījumu dažādos veidos un neieslīgt dzīves jēgas zaudēšanas izjūtā (kā tas dažkārt tiek pieņemts sabiedrībā). No tā, ka veci cilvēki paliek aktīvi un vitāli, gūst labumu ne tikai vecie cilvēki paši – arī jauni cilvēki var mācīties no vecāko paaudžu pieredzes un zināšanām. Vēl jo vairāk, par 60 gadiem vecāku cilvēku pilsoniskās aktivitātes iespējas līdz šim nav izsmeltas. Pensijā šiem cilvēkiem ir daudz laika un bieži vien arī vēlme turpināt izglītību, apgūt jaunas zināšanas vai padziļināt esošās, kā arī uzturēt fizisko un garīgo formu.

Lai to realizētu, jāpievērš uzmanība dažām īpatnībām, kas ir vairāk izteiktas vecākiem cilvēkiem un kuras šajā mērķgrupā jāņem vērā vairāk nekā citās. Šīs specifiskās iezīmes, ar kurām jārēķinās, mēs apvienojām “pamata principos”.

Ar šiem pamat principiem SMARTE projekts iezīmēja galveno vēstījumu. Pamata principi koncentrējas uz profesionālās darbības konkretizāciju izglītības darbā ar veciem cilvēkiem, kā arī uz izglītojošu darbību un projektu pārskatīšanu.



Pamat principi ir:

1. **Koncentrēšanās uz dalībniekiem**

- Kompetences
- Intereses
- Heterogenitāte un daudzveidība

2. **Koncentrēšanās uz mācībām kā sociālu procesu**

- Ikdienas dzīve
- Līdzdalība
- Mācīšanās citam no cita

3. **Koncentrēšanās uz vidi**

- Šķēršļu novēršana
- Resursu palielināšana
- Neformāla vide

Balstoties katrā no šiem principiem, iespējams attīstīt jaunas mācību jomas vecākiem cilvēkiem. GUTS projekts apliecina un uzsver šos principus un pievieno tiem jaunus aspektus, īpaši starppaaudžu un koprades perspektīvā.

GUTS mācību modelim raksturīgi:

1. **Deicināt starppaaudžu dialogu, domu apmaiņu un mācības, šādā veidā veicinot sociālo kohēziju (iekļautību).**

- “Starppaaudžu mācības (SM) apraksta veidu, kādā visu vecumu cilvēki var mācīties kopā un cits no cita. SM ir svarīga mūžizglītības daļa, kurā paaudzes strādā kopā, lai iegūtu prasmes, vērtības un zināšanas. Vēl bez zināšanu nodošanas SM veicina attiecības, kurās dažādas paaudzes cita no citas mācās, un palīdz attīstīt sociālo kapitālu un sociālo kohēziju (iekļaušanu) mūsu novecojušajā sabiedrībā. SM ir viens no veidiem, kādos reagēt uz nozīmīgajām demogrāfiskajām izmaiņām, kas tiek pieredzētas visa Eiropā, un tas ir starppaaudžu solidaritātes paaugstināšanas veids ar starppaaudžu prakses (SP) palīdzību.” (<http://www.emil-network.eu/what-is-intergenerational-learning/>)
- Balstoties iepriekšminētajā, starppaaudžu apmācība vairās no stereotipizācijas un diskriminācijas vecuma dēļ, kā arī paaudžu, it īpaši jaunāku un vecāku cilvēku, attālināšanās vai segregācijas.
- Starppaaudžu apmācība ņem vērā dažādu paaudžu atšķirīgās pieredzes, gaidas, dzīvesveidus, vēlmes un gaidas (ekspektācijas).
- Starppaaudžu apmācību varētu attīstīt dažādās vidēs un “līmeņos”: t.i. kopīgas tikšanās, zināšanu nodošana, mācīšanās citam no cita, starppaaudžu solidaritātes veicināšana ar starppaaudžu prakses palīdzību, sociālā kapitāla un kohēzijas attīstīšana.
- Attīstītās mācību jomas varētu iekļaut dažādas starppaaudžu apmācības veicināšanas stratēģijas, ne tikai rīkojot seminārus vai pasākumus ar dažāda vecuma cilvēku piedalīšanos, bet arī attīstot strukturālas iespējas, t.i., attīstot jaunas publiskās telpas, kurās vietējie iedzīvotāji var satikties un komunicēt savā starpā.

2. **Inovātīvas pieejas veicināšana**

- GUTS apmācību modelis par inovatīvu uzskata inovatīvu pieeju, jēdzienu, pasākumu formātu un metodoloģiju izmantošanu. Tas neizslēdz iespēju pilnveidot esošās aktivitātes. Tomēr inovācijai jābūt skaidri saskatāmai, t.i., piesaistot jaunas mērķgrupas, attīstot jaunus līdzekļus vai jaunu sadarbību ar vietējiem kultūras jomas darbiniekiem.

3. **Koprades procesu izveide**

- Koprade nozīmē: konkrētie mērķi, prioritātes un jēdzieni, kad vien tas iespējams, tiek realizēti ar mērķgrupas dalībniekiem. Īstenojamās mācību platformas būs kas līdzīgs “prototipiem” vai “modeļiem”, “dzīvos piemēros, kas darbojoties iepazīst nākotni”. Mācību process un iznākums ir kooperatīva, respektīvi, kopradoša procesa un kopīgu centienu rezultāts.

4. **Iekļaušanas veicināšana**

- Koprades mācību telpas aktivitātes tiek organizētas starp paaudzēm un kultūrām, un veicina sociālo līdzdalību.

5. Starpdisciplināra orientācija

- Sadarbība koprades mācību telpā pārņem iepriekšējo mācību kolektīvu pieredzi un kontaktus, un attīstās tālāk no tās iegūtās pieredzes, kam paredzams lielāks nākotnes potenciāls. "Starpdisciplināritāte" nozīmē stratēģiju, kas šķērso daudzas disciplinārās robežas ne vien tāpēc, lai apkopotu atšķirīgas perspektīvas un starpdisciplinārus skatījumus, bet drīzāk lai radītu jaunu holistisku pieeju un attīstītu jaunus risinājumus sarežģītām problēmām.

6. Orientācija uz kopienu

- Koncepts ietver izglītības politikas ieviešanu mācībām konkrētā lokālā vai reģionālā kontekstā. Veidotās mācību platformas tiks īstenotas konkrētās sociālajās vidēs (pilsētās un pašvaldībās, pilsētu rajonos un apkaimēs) un tajās tiks izmantota lokālā vai reģionālā sadarbība ar daudzajām iesaistītajām pusēm. Projekti/mācību platformas veido labas prakses piemērus inovatīvu pieeju ieviešanas formām lokālā, reģionālā, nacionālā un visbeidzot Eiropas mēroga politikā.

7. Orientācija uz prevenciju (novēršanu)

- Mācību jomas izmanto "salutoģenēzes" pieeju (t.i., mēģina atrast veidus, kā uzturēt veselību, tikt galā ar neparastām situācijām un tādā veidā kļūt par stiprāku cilvēku) un atbalsta sociālo saišu radīšanu tuvākajā apkaimē.

8. Kultūras pieeja

- Mācību procesā tiks iedibinātas veiksmīgas un ilgtspējīgas darba attiecības ar kultūras organizācijām un vadošiem darbiniekiem (māksliniekiem un mākslinieku savienībām, muzejiem, bibliotēkām, teātriem, mūzikas un mākslas skolām, koriem vai mūzikas grupām utt.) mācību vēlākā dzīves posmā jomā, lai attīstītu inovatīvus modeļus un radošu vidi.
- Topošās mācību platformas varētu izmantot dažādus mākslinieciskās izpausmes veidus un pieejas. Šādā veidā tiks radīta saikne starp mākslinieka darbu, izglītību, mūžizglītību, sociālo un politisko darbību.

- DA Dette projekt er finansieret med støtte fra Europa-Kommissionen. Denne publikation (meddelelse) forpligter kun forfatteren, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for brug af oplysningerne heri.
- DE Dieses Projekt wurde mit Unterstützung der Europäischen Kommission finanziert. Die Verantwortung für den Inhalt dieser Veröffentlichung (Mitteilung) trägt allein der Verfasser; die Kommission haftet nicht für die weitere Verwendung der darin enthaltenen Angaben.
- EN This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
- ES El presente proyecto ha sido financiado con el apoyo de la Comisión Europea. Esta publicación (comunicación) es responsabilidad exclusiva de su autor. La Comisión no es responsable del uso que pueda hacerse de la información aquí difundida.
- ET Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon. Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav selles sisalduva informatsiooni kasutamise eest.
- FI Hanke on rahoitettu Euroopan komission tuella. Tästä julkaisusta (tiedotteesta) vastaa ainoastaan sen laatija, eikä komissio ole vastuussa siihen sisältyvien tietojen mahdollisesta käytöstä.
- FR Ce projet a été financé avec le soutien de la Commission européenne. Cette publication (communication) n'engage que son auteur et la Commission n'est pas responsable de l'usage qui pourrait être fait des informations qui y sont contenues.
- HU Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez. Ez a kiadvány (közlemény) a szerző nézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásért.
- IT Il presente progetto è finanziato con il sostegno della Commissione europea. L'autore è il solo responsabile di questa pubblicazione (comunicazione) e la Commissione declina ogni responsabilità sull'uso che potrà essere fatto delle informazioni in essa contenute.
- LT Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai. Šis leidinys [pranešimas] atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.
- LV Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija [paziņojums] atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.
- HR Ovak projekt financira Europska komisija. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autorica i ni na koji način ne može se smatrati da odražava gledišta Europske komisije.
- MT Dan il-proġett ġie finanzjat bl-għajnuna tal-Kummissjoni Ewropea. Din il-publikazzjoni tirrifletti (Dan il-komunikat jirrifletti) l-opinjoniġiet ta' lawtur biss, u l-Kummissjoni ma tistax tinżamm responsabbli għal kull tip ta' użu li jista' jsir mill-informazzjoni li tinsab fiha (fiha).
- NL Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie (mededeling) ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.
- PL Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Projekt lub publikacja odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



Generations using training for social inclusion in 2020 (GUTS):

Learning Model of the European project GUTS



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



erasmus+
meer perspectief